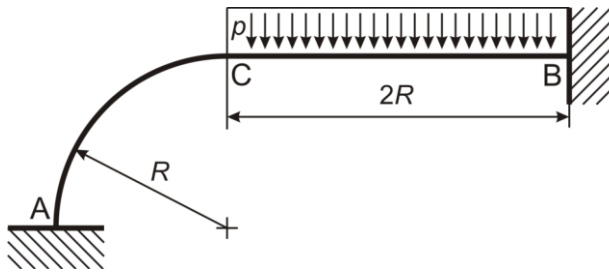

FELADAT

Határozzuk meg az alábbi szerkezet deformációját és a falban ébredő reakciókat. A tartó állandó d átmérőjű kör keresztmetszetű. Szilárdságtani ismeretekkel hosszadalmas lenne a megoldás, mivel háromszorosan statikailag határozatlan a feladat.

ADATOK:

$R = 1 \text{ m}$
 $d = 20 \text{ mm}$
 $E = 200 \text{ GPa}$
 $\nu = 0,3$
 $p = 3000 \text{ N/m}$

ANSYS INDÍTÁSA

Indítás Linux alól: CTRL+ALT+F5; Felhasználónév és jelszó azonos, megtalálható a billentyűzeten.

Indítás felső menüben található Ansys Product Launcher parancsikonnal.

Válasszunk munkakönyvtárat és *jobname*-t. A munkakönyvtár lehet pl D:\NEPTUNKOD.

Run

GEOMETRIA MEGADÁSA

Építkezés „alulról fölfelé”: elsőként definiáljunk pontokat, amik segítségével létrehozhatók a vonalak. Később ezek segítségével lehet felületeket, majd térfogatokat létrehozni.

(„Felülről lefelé”: lehet 2D vagy 3D primitíveket közvetlenül létrehozni, majd ezeket Boole-algebrai műveletekkel módosítani.)

A feladatban megadott A, B és C keresztmetszetekhez tartozó pontok, valamint a körív rajzolásához segítségként a kör középpontja legyen négy *keypoint*:

Main Menu -> Preprocessor -> Modeling -> Create -> Keypoints -> In Active CS

A felugró ablakban a *keypoint* sorszámát írjuk be és adjuk meg a koordinátáit. A Z-t hagyhatjuk üresen. Ha **Apply**-t nyomunk és nem **OK**-t akkor nem tűnik el az ablak.

A *keypoint*-ok koordinátái:

keypoint	X [m]	Y [m]	Z [m]
1	0	0	
2	1	1	
3	3	1	
4	1	0	

Az egyenes gerendaszakaszhoz tartozó egyenes megadása:

Main Menu -> Preprocessor -> Modeling -> Create -> Lines -> Lines -> Straight Line

Rákattinthatunk a vonal kezdőpontjára (2. *keypoint*) majd a végpontjára (3. *keypoint*).

A körív megadásának egy lehetséges módja:

Main Menu -> Preprocessor -> Modeling -> Create -> Lines -> Arcs -> By End KPs & Rad

Kattintsunk rá a körív kezdő és végpontjára (1. és 3. *keypoint*), majd **OK**

Majd kattintsunk a körív középpontjára és **OK**.

A felugró ablakban a RAD mezőben adjuk meg a körív sugarát (1) majd **OK**.

Ha valamit elrontottunk, akkor törölni a

Main Menu -> Preprocessor -> Modeling -> Delete

megfelelő lehetőséggel tudunk.

ANYAGTULAJDONSÁG MEGADÁSA

Main Menu -> Preprocessor -> Material Props -> Material Models / Structural / Linear / Elastic / Isotropic

A felugró ablakban *EX* jelenti a rugalmassági moduluszt és *PRXY* a Poisson-tényezőt. Adjuk meg az értéküket: 200E9 és 0.3 majd **OK**. Figyeljünk rá, hogy a tizedes jelölő a pont, nem pedig a vessző! Bezárhatjuk a *Material Models* ablakot.

ELEMTÍPUS MEGADÁSA

BEAM188 gerendaelemet fogunk használni. Ez kétcsomópontos elem, mely a Timoshenko-féle gerendaelméleten alapul, nem pedig az Euler-Bernoulli-félén.

Main Menu -> Preprocessor -> Element Type -> Add/Edit/Delete / Add... / Structural / Beam / 2 node 188

Meg kell adni a gerenda keresztmetszetének geometriáját:

Main Menu -> Sections / Beam / Common Sections

A felugró ablakban a Sub-Type legördülő menüből válasszuk ki a kör keresztmetszetet, majd az *R* értékénél adjuk meg a sugarat: 0.01. **OK**.

Rajzolhatnánk egyedi keresztmetszetet is ha szükséges (Custom Sections).

A keresztmetszet geometriáját és a fontosabb jellemzőit kirajzoltathatjuk:

Main Menu -> Sections / Beam / Plot Section

A felugró ablakban válasszuk ki a legördülő menüből, hogy melyik keresztmetszet típust akarjuk kirajzoltatni majd **OK**. Most csak egy van definiálva.

Rajzoltassuk ki újra a *line*-okat:

Utility Menu -> Plot / Lines

HÁLÓZÁS

Ennél a feladatnál a körív mentén és az egyenes mentén is azonos elemszámot fogunk használni az egyszerűség kedvéért.

Main Menu -> Preprocessor -> Meshing -> MeshTool

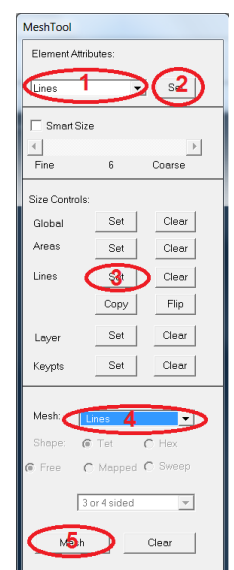
Elsőként a hálózáshoz használt elemhez hozzá kell rendelni az attribútumait:

A felugró ablakban az *Element Attributes*: alatti legördülő menüből válasszuk ki a *Lines*-t (1) majd nyomjunk a mellette lévő **Set** gombra (2). Az új felugró ablak segítségével rendelhetjük hozzá az egyes *Line*-okhoz a korábban megadott *Section*-t és elemtípusokat, anyagtulajdonságokat. Nyomjunk **Pick All**-t. Mivel ennél a példánál csak egy anyagtípust, egy *section*-t és egy elemtípust definiáltunk, így most csak ezek lehetnek az egyes vonalakhoz rendelt értékek. Nyomjunk **OK**-t.

Elemméret megadása: A MeshTool ablakban a *Size Controls*: alatt a *Lines* mellett nyomjunk a **Set**-re (3) majd a felugró ablakban **Pick All**. Az új ablakban az *NDIV* mezőbe írjunk 3-at és **OK**. Vagyis ezzel adtuk meg, hogy minden vonal mentén majd csak 3 elemet használjon. Ez a kezdeti közelítésünk, majd később sűrítjük a hálót.

Hálózás: A MeshTool ablakban kattintsunk a **Mesh** gombra (5) majd a **Pick All**-ra. Ezzel kész a hálózás.

Ha szükséges akkor megjeleníthetjük a csomópontok és az elemek sorszámát:

Utility Menu -> PlotCtrls -> Numbering ...

Pipáljuk be a NODE jelölőnégyzetet és az alatta lévő legördülomenüből válasszuk ki az *Element Numbers*-t.

KINEMATIKAI PEREMFELTÉTELEK MEGADÁSA

A két végpont teljesen meg van fogva.

Main Menu -> Loads -> Define Loads -> Apply -> Structural -> Displacement -> On Nodes

Válasszuk ki egérrel a két végcsomópontot majd **OK**.

Az új felugró ablakban válasszuk az All DOF-t és **OK**.

TERHELÉSEK MEGADÁSA

Main Menu -> Loads -> Define Loads -> Apply -> Structural -> Pressure -> On Beams

Válasszuk ki a 3 vízszintes elemet majd **OK**.

A felugró ablakban a VALI és VALJ mezők jelentik a megoszló terhelés intenzitását az elem **lokális** kezdő és végpont-jában. Ha csak a VALI-hez írunk akkor állandó intenzitású megoszló erőrendszert alkalmaz, amilyen a vizsgált példa is (VALJ – leave blank for uniform pressure). VALI értékére adjuk meg a 3000-t.

Azt, hogy a megoszló terhelés milyen irányban hasson azt az LKEY értékével tudjuk kontrollálni. Ha LKEY-nek 2-t írunk be akkor a -y irányban rakjuk rá a terhelést, ahol az y a lokális koordinátarendszert jelenti! Írjunk be LKEY értékének 2-t, majd **OK**.

MEGOLDÁS

Main Menu -> Solution -> Solve -> Current LS

Felugró ablakban **OK**.

Ha kész akkor az értesítés ablak jelenik meg, hogy „Solution is done!”. **Close**.

A /STATUS ablakot is bezárhatjuk.

EREDMÉNYEK MEGJELENÍTÉSE

Deformált alak kirajzoltatása:

Main Menu -> General Postproc -> Plot Results -> Deformed Shape

A felugró ablakban válasszuk ki a „Def + undeformed” opciót. **OK**.

A csomóponti Y-irányú elmozdulásokat ki is listázhatjuk:

Utility Menu -> List -> Results -> Nodal solution ... / Nodal Solution / DOF Solution / Y-Component of displacement

A C keresztmetszethez tartozó csomópont Y irányú elmozdulását megjegyezzük, a későbbiekben vizsgálni fogjuk, hogy különböző elemszámok esetén hogyan változik ez az érték (a dokumentum végén látható táblázat).

Reakciók listázása:

Utility Menu -> List -> Results -> Reaction Solution ... / All items

Megkapjuk a két végponton működő reakcióerőket és nyomatékokat. Érdekesképpen írjuk fel az A keresztmetszetben ébredő reakciókat és vizsgáljuk meg miképpen változik értékük az elemszám sűrítésével. (a dokumentum végén látható táblázat tartalmazza).

IGÉNYBEVÉTELEK MEGJELENÍTÉSE

Lehetőség van az elemhez kötött mennyiségek (feszültségek, nyomatékok, stb.) lekérdezésére is. Ennek kinyeréséhez szükséges az eredményfile-ból kiolvasni az értékeket és készíteni belőle egy táblázatot (*Element Table*). Elsőként nézzük meg a hajlítónyomaték változását.

Main Menu -> General Postproc -> Element Table -> Define Table / Add ...

A felugró ablakban a *Lab* mezőben nevet adhatunk a készítendő táblázatnak, legyen pl „nyom1” (Ez fogja tartalmazni az elem lokális kezdő (1-edik) csomópontjában érvényes hajlítónyomatéki igénybevétel nagyságát).

Az *Item* ablakban válasszuk ki a „*By sequence num*” mezőt. Ezt követően a *Results data item* ablak tartalma változik. A BEAM 188 elem leírása szerint a lokális kezdő csomópontban az MZ hajlítónyomaték értéke az SMISC,3 mennyiség. Írjuk be a *data item* mezőbe, hogy SMISC, 3 majd nyomjunk **Apply-t**. Csináljuk meg ugyanezt az elem végcsomópontjára is. Neve legyen „nyom2”, a *data item* pedig a fenti táblázat szerint SMISC, 16. **OK**.

Rajzoljuk ki a fenti értékeket:

Main Menu -> General Postproc -> Plot Results -> Contour Plot / Line Elem Res

Lab1-nél a NYOM1-t válasszuk *LabJ*-nél pedig a NYOM2-t majd **OK**. Az elem mentén látható a hajlítónyomaték változása. Most minden elem felett konstans a hajlítónyomaték értéke, mert default beállítás esetén az alkalmazott elemtípus (BEAM188) interpolációja olyan, hogy a hajlítónyomatékot az elem felett konstansként tudja csak kezelni. Ha átállítjuk a BEAM188 opciójánál az interpolációt kvadratikusra akkor már lineárisan közelíti ez az elem az Mh-t.

Main Menu -> Preprocessor -> Element Type -> Add/Edit/Delete / Options...

Állítsuk át a K3 opciót Quadratic Form-ra, majd **OK**. A későbbi számításoknál így használjuk. Futtassuk le újra a számítást.

Main Menu -> Solution -> Solve -> Current LS

Frissítsük a korábban megadott *Element Table* adatokat az új eredményekkel:

Main Menu -> General Postproc -> Element Table

Válasszuk ki NYOM1-t majd Update gomb, aztán NYOM2 és Update gomb. Rajzoltassuk ki újra a hajlítónyomaték eloszlását:

Main Menu -> General Postproc -> Plot Results -> Contour Plot / Line Elem Res

Látható, hogy így már lineáris változású az Mh értéke egy adott elem mentén. A valóságban az egyenes szakaszon a konstans megoszoló terhelés miatt mádo fokú az Mh jellege!

Y-irányú nyíró igénybevétel kirajzolásához hasonlóan kell eljárni. A kezdő és vég csomóponti nyíróigénybevétel értékeit az SMISC,6 és 19 tartalmazza.

Az *Element Table* adatait ki is listázhatjuk:

Utility Menu -> List -> Results -> Element Table Data ...

Válasszuk ki, hogy mit akarunk kilistázni majd **OK**.

Az elemleírás szerint az SByT érték a „*Bending stress on the element +Y side of the beam*”. Érdemes ezt is kilistázni. Ez lesz a hajlításból adódó feszültség a felső szélső szálaban. Ehhez új *Element Table* kell. Készítsünk egy *Element table-t* a +Y szélső szálaban a hajlításból adódó feszültség értékéhez (kezdő és vég csomópontokban ez a mennyiség az SMISC,32 és 37).

HÁLÓSÚRÍTÉS

Vizsgáljuk meg további három elemmérettel a kapott eredményeket. Legyen az egyenes és körív szakaszon is az elemek száma: 6,12 és 24.

Ehhez törölnünk kell az elemfelosztást, majd új hálózást készíteni. Mivel az új hálózással változik a csomópontok sorszáma is, emiatt elvesznek a korábban beállított kinematikai peremfeltételek és a terhelések. Ezeket újra meg kell adni.

Korábbi felosztás törlése:

Main Menu -> Preprocessor -> Meshing -> Clear -> Lines

Pick All majd **OK**.

Rajzoltassuk ki a line-okat:

Utility Menu -> Plot / Lines

Készítsünk új hálót NDIV=6 értékkel.

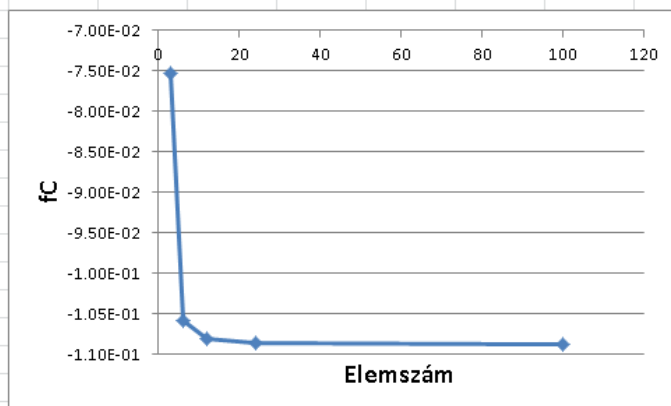
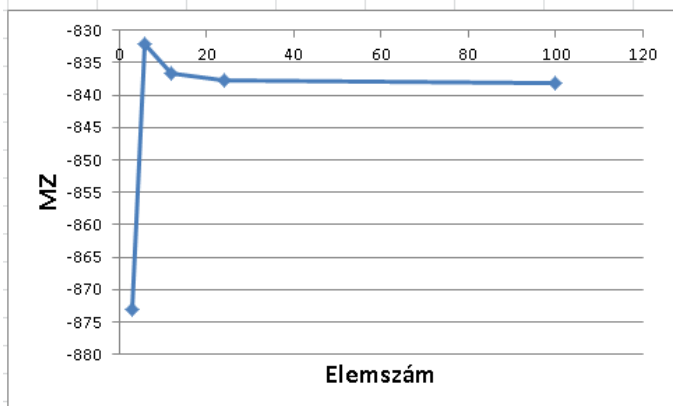
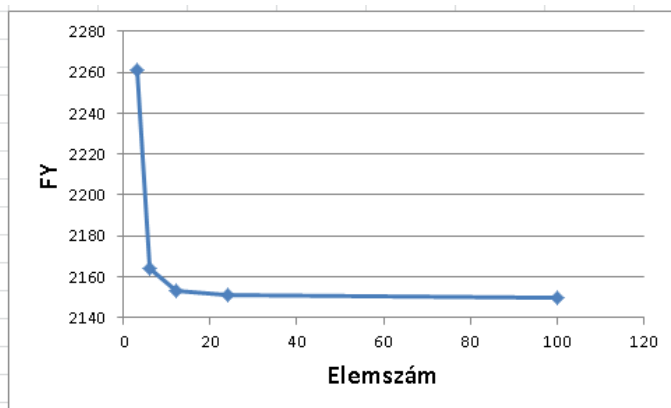
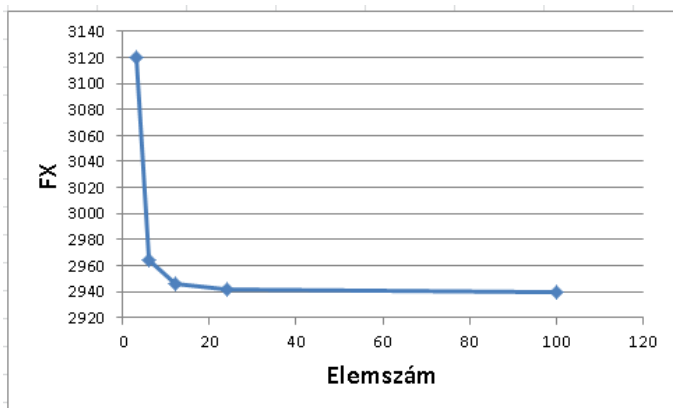
Adjuk meg újra a kinematikai peremfeltételeket és a terhelést. Most majd 6 elemen kell alkalmazni a pressure-t. Ezt követően futtassuk le és vizsgáljuk meg a korábban kapott eredményeket. Látszik, hogy pontosabb eredményeket kaptunk.

Csináljuk végig a számítást 12 és 24 elem használatával is.

Az alábbi táblázat összefoglalja a különböző elemszám használatával kapott értékeket, érdekességképpen feltüntetve a 100-as elemfelosztást is.

elemszám (NDIV)	FX	FY	MZ	C függőleges elmozdulása
3	3119.6	2261.4	-872.99	-0.75277E-01
6	2964.2	2163.9	-832.17	-0.10592
12	2946.0	2153.5	-836.66	-0.10809
24	2941.4	2150.8	-837.72	-0.10863
100	2940.0	2150	-838.05	-0.10881

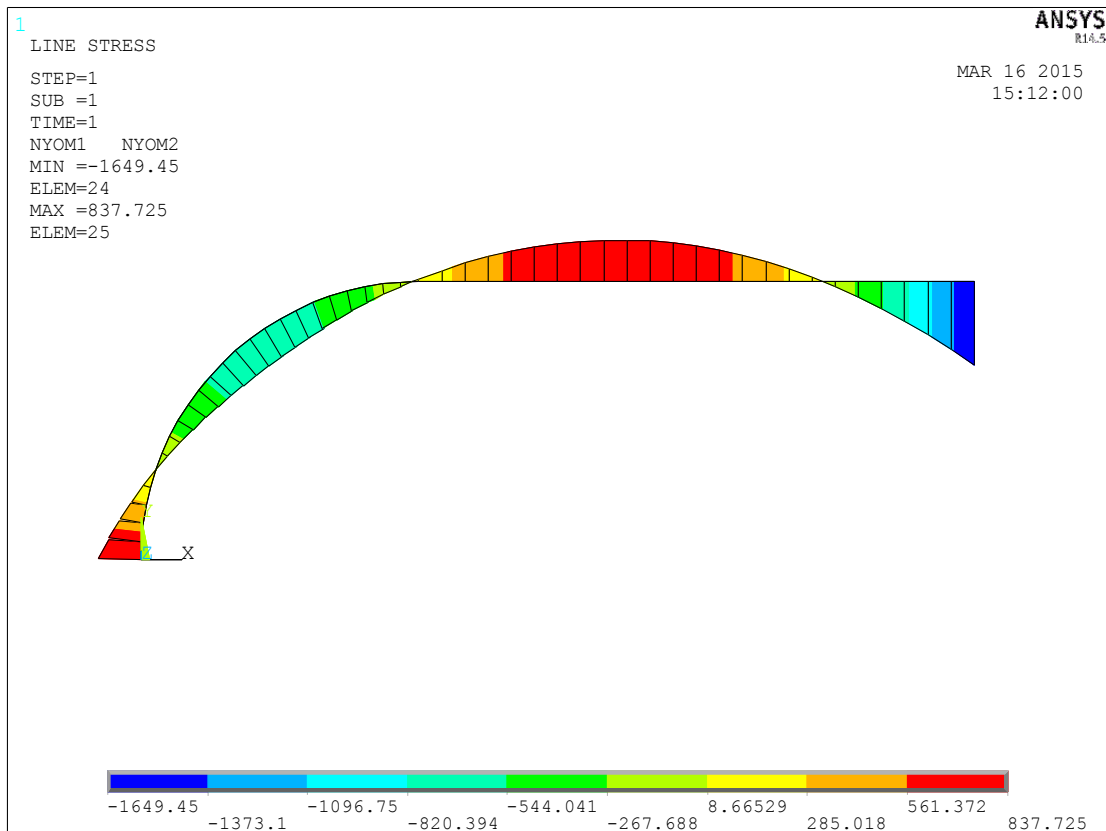
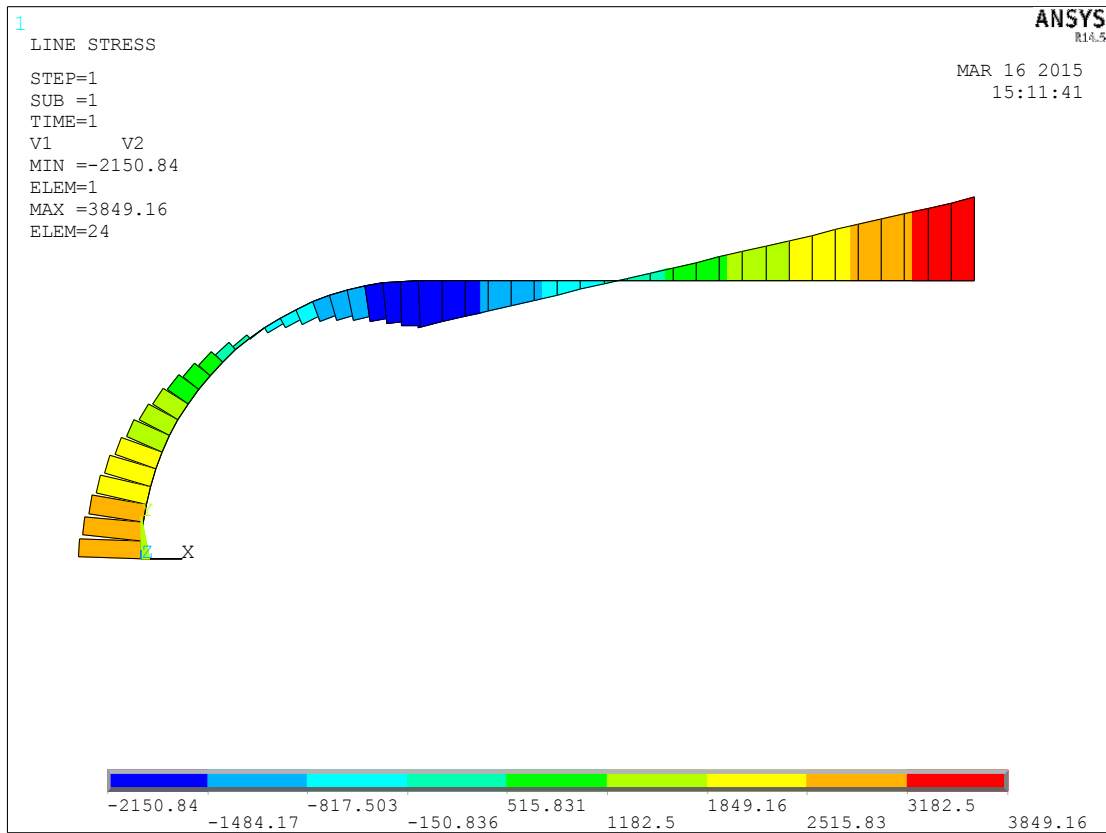
Az értékek változását az alábbi ábra szemlélteti.

Látható, hogy a 24-es és 100-as felosztás közötti különbség már nem számottevő.

A következő ábrák mutatják a 24-es felosztással kapott nyírőerő ábrát, hajlítónyomatóteki ábrát és a felső szélső szálban ébredő feszültséget.

Utility Menu -> PlotCtrls / Write Metafile / Invert White / Black

1
LINE STRESS
STEP=1
SUB =1
TIME=1
S1 S2
MIN =-.107E+10
ELEM=25
MAX =.210E+10
ELEM=24

